

တၢ်ဖီၣ်လၢအဒိၣ်အမုၢ်

တၢ်န့ၢ်န့ၢ်,ယုၣ်ရၤသိၣ်လိပုၤဂီၢ်မုၢ်နီၢ်ဂံၢ်အါမးလီၤ.ယုၣ်ရၤန့ၢ်သိၣ်လိတၢ်မုၢ်ဒီးပုၤဂီၢ်မုၢ်စ့ၢ်ကိးကနၢ်အတၢ်သိၣ်လိမုၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်တၢ်န့ၢ်န့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်ဆုၣ်နီၤလၢနီၣ်ကယၤဒီးယုၣ်ရၤဆၢထၢၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အမဲၣ်ညါလီၤ.ပုၤဂီၢ်မုၢ်နီၢ်ဂုၢ်အါအယံၤတၢ်အံၤကီၢ်လၢကနၢ်ဟူယုၣ်ရၤအတၢ်တဲၤလၢကအယံၤအဝဲသ့ၣ်ဆိၣ်လိၣ်အသးဒီးထွၢ်ကွၢ်လိၣ်သးဖဲသးဘူးအသးအခါန့ၣ်လီၤ.ယုၣ်ရၤမၤမနုၤသ့ၣ်လဲၣ်ဒ်သိးကဘျီကွၢ်တၢ်ဂုၢ်ကီၢ်အဝဲအံၤ.အဝဲကွၢ်ဝဲတရံးတၢ်ဒီးထံၣ်ဝဲချံၣ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဘူးလိၣ်သးဖဲနီၣ်ပုၤလီၤ.ပုၤဖီၣ်ညါဖိတဖၣ်ဟဲက့ၢ်ထီၣ်ဒီးသ့ကွၢ်အပုၤဇၢ်ဇၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.ယုၣ်ရၤပၢ်လီၤအသးလၢကလဲၤန့ၣ်လၢပုၤခံၤဂၤအချံၣ်အကျါတဘျီအပူၤလၢက,ကတိၤတၢ်အဂီၢ်လီၤ.ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဆၢကတိၤခဲအံၤကမၤဝဲဒ်သိးပုၤဂီၢ်မုၢ်ကနၢ်ဟူအိၣ်ဂ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.တၢ်အံၤမုၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢအဂ့ၢ်တခါလီၤ.

ယုၣ်ရၤသံကွၢ်ပုၤဖီၣ်ညါဖိစီၤရံၣ်မိၣ်လၢအပျဲလီၤအချံၣ်ဆုၣ်နီၣ်ပုၤတစးဖိ,ဆုၣ်အယံၤဒီးထံၣ်ကၢ်နံၤကသ့ၣ်ခါ.ယုၣ်ရၤအိၣ်လၢစီၤရံၣ်မိၣ်ချံၣ်ပုၤအယံၤ,အဝဲအံၤပုၤကိးကနၢ်ဟူအိၣ်လဲၣ်လီၤ.အဝဲထံၣ်ဒီးကတိၤတၢ်ဒီးပုၤန့ၢ်ကိးကလီၤ.အဝဲဆုၣ်နီၤဒီးသိၣ်လိပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢချံၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတိၤဖဲယုၣ်ရၤသိၣ်လိတၢ်ဝံၤဒီးအဝဲယၢ်အသးဆုၣ်စီၤရံၣ်မိၣ်,ပုၤဖီၣ်ညါအိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်,(တံၢ်လီၤကဘိဆုၣ်ထံၣ်ယိၣ်ပုၤဒီးပၢ်လီၤန့ၣ်လၢကတိၤညါအဂီၢ်တဂ့ၢ်.)

စီၤရံၣ်မိၣ်တၢ်ဘျီအသးနီၢ်နီၢ်လီၤ.အဝဲဒီးအတံၤသကိးဖိၣ်တၢ်ယၢ်လံၣ်ညါသီတန့ၢ်ဘၣ်ဆၣ်ဖီၣ်တန့ၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအဝဲအိၣ်ဒီးမၤမုၢ်ယုၣ်ရၤအသးဒီးစီၤရံၣ်မိၣ်စံးဝဲဒၣ်,(ပမၤတၢ်ဒီးတန့ၢ်ဒီးပဖီၣ်တန့ၢ်နီၣ်တဘျီဘၣ်,ဘၣ်ဆၣ်ခိဖျိလၢန့ၢ်မၤယၤအယံၤ,ယကဂ့ၢ်ကျဲးစးကဒီးတဘျီလီၤ.)

စီၤရံၣ်မိၣ်ဒီးအတံၤသကိးတဖၣ်မၤဝဲဒ်ယုၣ်ရၤစံးဘၣ်အိၣ်အသးလီၤ.အဝဲသ့ၣ်သးလီၤအပုၤကဒီးအသီတဘျီဒီးကမၤကမၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ဖီၣ်ဘၣ်ဝဲညါနီၢ်ဂံၢ်ဂီၢ်မုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ထုးဒီးထုးကွၢ်အပုၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ကိးဝဲပုၤဖီၣ်ညါဖိအကလၢကဟဲမၤစၢ်အိၣ်ဖျိလၢအပုၤယၢ်ဝဲဒ်မးအယံၤလီၤ.ပုၤဖီၣ်ညါဖိကိးကမၤစၢ်လိၣ်သးဒီးထုးထီၣ်ကွၢ်ညါဆုၣ်စီၤရံၣ်မိၣ်ဒီးပုၤဖီၣ်ညါဖိအဂၤချံၣ်အပူၤန့ၣ်အသးလီၤ.ညါန့ၢ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်တုၤဒၣ်လဲးချံၣ်စးထီၣ်လီၤဒးဝဲန့ၣ်လီၤ.

စီၤရံၣ်မိၣ်တီၤလီၤကန့ၢ်လၢယုၣ်ရၤအိၣ်လုၢ်ခိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်,(ကစၢ်ဇၢ်မးထီၣ်စၢ်လၢယအိၣ်တက့ၢ်,အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ယမုၢ်ပုၤတၢ်ဒီးဘးဖိလီၤ.အဝဲဒီးပုၤအိၣ်ဒီးအိၣ်လၢန့ၣ်ကမၤကမၢ်လၢအမၤန့ၢ်ညါဂီၢ်မုၢ်အယံၤလီၤ.စီၤယၢ်ကိၢ်ဒီးစီၤယံၤဟၣ်လၢအမုၢ်စီၤရံၣ်မိၣ်အဂီၢ်မိၣ်န့ၣ်မၤစ့ၢ်ကိးအသးန့ၣ်အသးလီၤ.

ယုၣ်ရၤစံးဘၣ်စီၤရံၣ်မိၣ်,(ပုၤတၢ်တဂ့ၢ်.တုၤအံၤဆုၣ်ညါန့ၣ်,နကဖီၣ်န့ၢ်ပုၤကညါလီၤ.)ယုၣ်ရၤတအဲၣ်ဒီးစီၤရံၣ်မိၣ်ကပျံၤတၢ်ဖဲတၢ်ကဟဲကဲထီၣ်သးတမံၤလၢလၢဘၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီးအသ့ၣ်ညါဝဲလၢယုၤအတၢ်တိၢ်ပၢ်အိၣ်လၢစီၤရံၣ်မိၣ်အတၢ်အိၣ်မူပုၤန့ၣ်လီၤ.စီၤရံၣ်မိၣ်ဒီးအဂီၢ်မိၣ်က့ၢ်စိၣ်ထီၣ်အချံၣ်လၢခိသ့ခိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ယးကဒါက့ၢ်အသးလၢပုၤဖီၣ်ညါအတၢ်အိၣ်မူဒီးကဲထီၣ်က့ၢ်ယုၣ်ရၤအပျဲအဘိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(လူကၣ် ၅)

တၢ်ဖီၣ်လၢအဒိၣ်အမၤ - သရၣ်အလံာ်န့ၣ်က့ၢ်

တၢ်လီၤသးစဲတဖၣ်,

- ၁) ယုၣ်ၤရှုးတဲတၢ်ယဲၤပူၤတဖၣ်မၤလီၤ.အဝဲသိၣ်လိၤပုၤဂီၢ်မၤယုၣ်ဒီးအတၢ်ယဲၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်သီးယသိၣ်လိၤနၢတနံၤအံၤအသီးန့ၣ်လီၤ.ဖဲတနံၤန့ၣ်,ယုၣ်ၤရှုးအိၣ်ဒီးပုၤဂီၢ်မၤဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကနၣ်ယုၣ်ၤရှုးဒီးအဝဲလိၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤလၢကဆၢထၢၣ်(မ့)ဆုၣ်နီၤလၢပုၤကထံၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်ယုၤအိၣ်လီၤ.ပုၤကိးဂၤနသုၣ်န့ၣ်ဟူၤယဆုၣ်ခါ.ပုၤကိးဂၤနသုထံၣ်ယၢၢ်ကိးခါ.တၢ်ယဲၤပူၤန့ၣ်ကထံၣ်ဂဲၤနသးအါန့ၣ်အလီၢ်ဒ်နသုမ့ၢ်ထံၣ်ဒီးန့ၣ်ဟူၤတၢ်လၢယကတဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ၂) ယုၣ်ၤရှုးလိၣ်ဘၣ်ချံၤလၢကသုဝဲလၢတနံၤအံၤဒ်သီးပုၤကိးဂၤကထံၣ်ဒီးန့ၣ်ယုၤအိၣ်ကသုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၃) ပုၤဖီၣ်ညၣ်ဖိတဖၣ်လီၤဘျဲးဝဲဒိၣ်မးလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဖီၣ်တၢ်ညၣ်ဒိတနၢလီၤ.ဖဲပမၤတၢ်နးနးတခါခါဒီးပကလီၤဘျဲးဝဲဒိၣ်မးလီၤ,မ့ၢ်ခါ.ဆၢကတီၢ်ဖဲယုၣ်ၤရှုးမၤအဝဲသ့ၣ်ပၢ်လီၤအပုၢ်ကဒီးတဘျီအခါ,အဝဲသ့ၣ်လီၤဘျဲးကဒီးတဘျီခိဖျိလၢယုၣ်ၤရှုးမၤအဝဲသ့ၣ်မၤန့ၣ်လီၤ.
- ၄) ယုၣ်ၤရှုးသ့ၣ်ညါတၢ်လၢပတသ့ၣ်ညါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒိကနၣ်အဝဲန့ၣ်ဂ့ၤဝဲလီၤဒီးထီၣ်အိၣ်န့ၣ်အဝဲအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်လၢအဂ့ၤကတၢ်လၢပဂီၢ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်,

- ၁) ပုၤဂီၢ်မၤတဖၣ်ပၢ်ဖီၣ်ထီၣ်အသးဒ်သီးကနၣ်ဟူၤယုၣ်ၤရှုးတၢ်တနံၤန့ၣ်လၢတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်.
- ၂) ဒ်သီးပုၤကိးဂၤကနၣ်ဟူၤအိၣ်န့ၣ်ယုၣ်ၤရှုးမၤမန့ၣ်လဲၣ်.
- ၃) ယုၣ်ၤရှုးမၤပုၤဖီၣ်ညၣ်ဖိမၤမန့ၣ်လဲၣ်.
- ၄) ဖဲပုၤဖီၣ်ညၣ်ဖိပၢ်လီၤအပုၢ်ကဒီးတဘျီန့ၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးမန့ၣ်လဲၣ်.
- ၅) ယုၣ်ၤရှုးစံးဘၣ်စီၤရံၣ်မိၣ်ဒ်လဲၣ်.တၢ်အံၤအခိပညိၣ်ဒ်လဲၣ်.

တၢ်စံးဆၢတဖၣ်,

- ၁) အဝဲသ့ၣ်ပၢ်ဖီၣ်ထီၣ်သးလၢနီၣ်ကပၤလီၤ.
- ၂) ယုၣ်ၤရှုးလဲၤထီၣ်လၢချံၤတဘျီအပူၤလီၤ.
- ၃) ယုၣ်ၤရှုးတဲဘၣ်ပုၤဖီၣ်ညၣ်ဖိလၢကပၢ်လီၤအပုၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၄) ညၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဖီၣ်န့ၣ်အိၣ်ဂီၢ်မၤဒီးဒ်သီးကစီၢ်က့ၤညၣ်ခဲလၢကအဂီၢ်,ကဘၣ်စီၢ်ဝဲဒီးချံၣ်ဘၣ်ညါလီၤ.
- ၅) ယုၣ်ၤရှုးစံးဘၣ်စီၤရံၣ်မိၣ်လၢ,အဝဲအံၤအဝဲကဘၣ်ဖီၣ်က့ၤပုၤကညိၤလၢညၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.ခဲကနံၣ်အံၤ,စီၤရံၣ်မိၣ်ပိၢ်ယုၣ်ၤရှုးအဝဲဒီးအိၣ်ဒိယုၣ်ၤရှုးလၢကထဲဘၣ်ပုၤဂီၢ်မၤဘၣ်ယးဒီးယုၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.